

**11 Un notika ceļā uz Jeruzālemi, Viņš gāja vidū caur Samariju un Galileju
12 un iegriezās kādā ciemā.**

Te Viņam pretim nāca desmit spītālīgi vīri, tie apstājās no tālienes

13 un paceltā balsī sauca: "Jēzu, Meistar, apžēlojies par mums!"

14 Un Viņš, tos ieraudzījis, tiem sacīja: "Ejiet, rādaities priesteriem!"

Un notika, ka tie aizejot ceļā kļuva veseli.

**15 Tad viens no tiem, redzēdams, ka viņš kļuvis vesels, griezās atpakaļ un skaļā balsī
Dievu slavēja,**

16 nometās uz sava vaiga pie Viņa kājām un pateicās Viņam. Un tas bija samarietis.

**17 Tad Jēzus griezās pie tā un sacīja: "Vai visi desmit nav kļuvuši veseli? Kur tad tie
deviņi?"**

**18 Vai cits neviens nav atradies, kas būtu griezies atpakaļ un Dievam godu devis, kā vien
šis cittautietis?**

19 Un Viņš tam sacīja: "Celies, ej! Tava ticība tev ir palīdzējusi."

Lūkas ev. 17,11-19

Mīļā draudze!

Šodienas teksts ir viens no tiem, kur viss liekas labi zināms. Morāle skaidra – nevajag aizmirst pateikties Dievam par to labo, ko saņemam. Tomēr, skatoties dziļāk, šis stāsts atklāj ļoti daudz citu lietu, kurām ir vērts pievērst uzmanību, jo tās mums soli pa solim ļauj iepazīt Jēzu un ar to arī pašiem sevi.

Tāpēc dosimies arī mēs līdz Jēzum šajā ceļojumā.

Jēzus ir ceļā no Galilejas uz Jeruzālemi. Tas ir Jēzus pēdējais ceļojums. Viņš ir nolēmis doties uz to vietu, kur koncentrējas visa vara, laicīgā un garīgā. Un Viņš zina, kas Viņu tur sagaida. Cilvēks, kas ir izšķīries par tādu ceļu, vairs nav vadāma marionete, bet tas ir brīvs, ar skaidru redzējumu.

Jēzus iet cauri Samarijai un Galilejai. Tas nav galvenais ceļš uz Jeruzālemi. Jēzus un Viņa sekotāji iet pa mazajiem ceļiem, lai pēc iespējas vairāk sludinātu evaņģēliju. Vieta, kur viņi atrodas, ir uz robežas starp Galileju un Samariju. Jēzus bieži atrodas uz robežas, arī šodien, mūsu dzīvē. Viņš ir gan tur, gan citur. Pie savējiem un pie viņiem. Viņš pārkāpj robežas manī, kur man sāk palikt bail, kur es jūtos neērti. Viņš tur iet pa priekšu un aicina mani līdzī.

Samarija kopš seniem laikiem bija teritorija, kas jūdiem ļoti nepatika. Jūdi un samarieši viens otram neuzticējās un uzskatīja cits citu par ienaidniekiem. Diemžēl bija tā, ka visiem jūdiem, kas nāca no Galilejas, bija jāšķērso samariešu teritorija, lai nokļūtu Jeruzālemē. Šajā ceļojumā jūdiem nebija ieteicams iet caur samariešu ciemu. Tomēr Jēzus dara tieši to.

Tas ir tas brīdis, kad viņus uzrunā grupa spītālīgo. Mēs šos slimniekus šodien saucam par lepras slimniekiem, lai gan, visticamāk, Jēzus laikos vārds "spītālīgs" varēja apzīmēt dažādas ādas slimības, arī zvīņēdi. Ļaunāka par pašu slimību varēja izrādīties toreizējās sabiedrības attieksme pret šiem slimniekiem.

Pēc Vecās Derības norādījumiem šos slimniekus uzskatīja par nešķīstiem. Iemesls viņu slimībai varēja būt viņu pašu grēcīgums. Lai viņu kaite neapgānītu pārējos, viņi bija jāizolē, jāizslēdz no dievkalpojumiem, no ģimenes un no apdzīvotām vietām. Arī šodien mēs varam atrast grupas, kuras tiek izstumtas malā, piemēram, HIV/Aids slimnieki vai cilvēki ar invaliditāti. Tādi cilvēki liekas bīstami, tie apdraud mūs, tāpēc mūsu sabiedrībā tiem vienīgā vieta ir pansionāti, mājas ar slēgtām durvīm un slimnīcas.

Šie desmit spītālīgie vīri ievēro noteikumus un no attāluma uzsauc Jēzum: "Jēzu, Meistar, apžēlojies par mums!" Mēs jau nezinām, uz ko viņi cerēja. Katrā ziņā viņi kaut ko par Jēzu bija dzirdējuši, jo tie pazina Viņa vārdu. Varbūt, ka tie gaidīja kādu žēlsirdības dāvanu, varbūt ko vairāk.

Jēzus ierauga spītālīgos, pirms Viņš sāk runāt. Tas ir, Viņš skatās ne tikai ar acīm, bet arī ar Savu sirdi. Viņš skatās ar Dieva acīm. Cik bieži mēs paejam viens otram garām, nemaz

neredzot cits citu. Pat tad, kad palīdzam, mēs to darām mehāniski, neskatāmies viens otram acīs. Bet šeit notiek kaut kas cits. Veidojas kontakts. Un Jēzus saka: "Ejiet, rādaities priesteriem!"

Pietiek ar šiem vārdiem, un viss notiek. Spitālīgie klausā Viņa pavēlei un dodas pie priesteriem, tiem nav ko zaudēt. Tātad arī viņiem ir jāiet uz Jeruzālemes templi, lai saņemtu no priesteriem atļauju atgriezties sabiedrībā. Tas pieder arī pie mūsu ticības dzīves, ka ir situācijas, kur vienkārši ir jāpaļaujas, un jādodas uz priekšu, vēl nezinot, vai mana ticība piepildīsies. Un patiešām – ceļā viņi visi top veseli, šķīsti, kā ir teikts grieķu tekstā.

Tad notiek tas, kas mums ļauj šo stāstu atcerēties. Viens no viņiem, samarietis, atgriežas pie Jēzus un skaļā balsī slavē Dievu un pateicas Jēzum. Kāpēc tieši viņš, un ne pārējie? Visticamāk, ka viņam kā samarietim tur templī nebija ko darīt. Pie tempļa ieejas bija pielikta plāksne, ka cittautieši, kas pārkāpj šo sliekšni, tiks nomētāti ar akmeņiem. Tātad šis samarietis bija dubulti nešķīsts, gan ar savu slimību, gan pēc tautības.

Zīmīgi, ka savas slimības laikā viņš tika uzņemts kopienā, kuru vienoja kopīgā izstumtība. Bet tagad, kad pastāv iespēja atgriezties sabiedrībā, visi vecie aizspriedumi atkal ir dzīvi.

Samarietis pats pieņem lēmumu atgriezties pie Jēzus. Viņš pārtrauc attiecības ar tiem, ar kuriem viņam vairs nav nākotnes. Tāpat kā šodien cilvēks, kas iznāk no cietuma, pieņem lēmumu, neiet atpakaļ pie saviem pudelbrāļiem, bet grib sākt jaunu dzīvi, kopā ar Jēzu. Vai draudzes viņu pieņems?

Katrā ziņā viņš ir prieka pilns par piedzīvoto dziedināšanu un dodas pie Jēzus, lai dotu Viņam un, reizē ar Viņu arī - Dievam, godu. Mēs jau nezinām, kā bija ar pārējiem. Varbūt, arī viņi pateicās Dievam par to, ka bija veseli. Tikai tie paliek savas iepriekšējās pārliecības rāmjos. Viņi iet pie priesteriem, kas var konstatēt faktu par šķīstīšanu, bet nevar šķīstīt. Jautājums ir, vai mēs atšķiram to avotu, kurā tiek atjaunota mūsu dzīvība, no tā, kas cenšas šo dzīvību pārvaldīt?

Marks Tvens kādreiz sacīja: "Ja tu izglāb izbadējušos suni, un viņu uzbaro, tad tas tev nekodīs. Tā ir galvenā atšķirība starp dzīvniekiem un cilvēkiem." Laikam jau tā ir, ka mums ir grūti pieņemt palīdzību. Tas ir pazemojoši atcerēties šo situāciju, kad esi atkarīgs no citiem. Labāk, pēc iespējas ātrāk aizmirst, un dzīvot tālāk bez šīm atmiņām.

Varētu jautāt, kāpēc Jēzus vispār deva to pavēli doties pie priesteriem. Ja jau Viņš skaidri pierāda, ka pats var šķīstīt bez priesteru palīdzības. Arī šeit atklājās Viņa lielā mīlestība. Jēzus negrib sev sekotājus tikai tāpēc, ka Viņš palīdzēja kādam grūtā brīdī. Tas ir tāpat kā diakonijā, kur tiem, kas saņem palīdzību, tāpēc nav pašiem jāklūst par kristiešiem. Tā ir palīdzība bez priekšnosacījumiem. Ja tu palīdzi, negaidi neko atpakaļ. Viss. Citādi tu izmanto savu līdzcilvēku bezpalīdzīgo stāvokli savām vajadzībām.

Lēmumu, atgriezties pie Jēzus, samarietis pieņem patstāvīgi, pēc tam, kad ir dziedināts. Tā ir viņa brīva izvēle. Grieķu valodā šeit tiek lietots vārds, "euharisteo". Vārds, ko mēs palaikam lietojam, lai apzīmētu Svēto vakarēdienu. Tas nozīmē izteikt savu pateicību ar prieku, dot Dievam godu.

Samarietis atšķirībā no pārējiem nav saņēmis tikai fizisku dziedināšanu, Viņš ir atradis daudz vairāk. Jēzus viņam saka: **"Celies, ej! Tava ticība tev ir palīdzējusi."** Viņš Jēzū ir atradis dzīvo Dievu, jaunu templi, kas nav piesaistīts kādai konkrētai vietai, bet kas ir mūsu sirdī. Jēzus sevi nekādā veidā neizceļ, bet tieši otrādi – stiprina viņa pašapziņu, ka tā ir viņa ticība, kas viņam palīdzēja. Ar šo ticību viņš varēs dzīvot visu savu mūžu, caur to viņš iegūs jaunus draugus, un jaunu virzienu savai dzīvei.

Samarietis ir piemērs tam, ka caur Jēzu ikviens cilvēks var kļūt vesels, arī tas, kas ir visnozēlojamākajā situācijā. Mēs varam lūgt pēc Viņa palīdzības. Ne vienmēr mēs tiksim fiziski dziedināti, bet, ja mēs sevi liekam Viņa rokās, Viņš mūs pieņems pie Sevis. Mēs varēsim dzīvot Viņa žēlastībā kā Viņa draugi.

Labs piemērs tam bija luterāņu mācītājs Mārtiņš Rinkerts, kurš dzīvoja Prūsijā 17. gadsimtā, kad visā Eiropā plosījās briesmīgais trīsdesmit gadu karš. Visu šo laiku viņš strādāja kā mācītājs mazā pilsētā. Šai pilsētai bija apkārt mūris, tāpēc uz turieni pēc patvēruma devās daudz bēgļu. Kamēr ārpusē notika kara darbība, pilsētas mūros palikušajiem bija jācieš no milzīgas nabadzības, bada un mēra. Tā bija dzīva elle.

Mācītājs M. Rinkerts šajā laikā apglabāja vairāk par 4000 mirušo, ieskaitot savu sievu. Un tomēr viņš bija spējīgs sacerēt pateicības un slavas dziesmu Dievam, ko joprojām mēs atrodam savā Dziesmu grāmatā un ko mēs dziedāsim dievkalpojuma beigās: *"Lai Dievu visi teic."*

Kā tas var būt, kā tas ir iespējams?! Taču tikai tāpēc, ka M. Rinkerts varēja atrast Kristu sev blakus, kopā ar visiem bada cietējiem, slimajiem un mirušajiem. Dieva žēlastība nebeidzas arī tur, kur valda posts un izmisums, karš un bēdas. Lūgsim, lai Viņš mums dod acis to saskatīt. Āmen.

No mācītāja Mārtiņa Urdzes sprediķu arhīva /22.08.2010./